

**«Վիրաբուժություն» (նյարդավիրաբուժություն) մասնագիտությամբ
հետազոտողի որակավորման քննության
ՀԱՐՑԱՇԱՐ**

1. Գիտակցության կարգավորման անատոմիական և ֆիզիոլոգիական հիմունքները
2. Գիտակցության խանգարման տեսակները, դասակարգումը
3. Բարձրագույն կեղևային ֆունկցիաներ և դրանց խանգարման տեսակները
4. Գլխուղեղի կեղևի կառուցվածքը, ֆունկցիաները
5. Խաչաձև համախտանիշները միջին ուղեղի վնասման դեպքում
6. Խաչաձև համախտանիշները գլխուղեղի կամրջի վնասման դեպքում
7. Խաչաձև համախտանիշները երկարավուն ուղեղի վնասման դեպքում
8. Վեգետատիվ վիճակ, գլխուղեղի մահ, բնորոշումները, ախտորոշման չափորոշիչները
9. Բուլբար և պսևդոբուլբար համախտանիշներ
10. Մկանային տոնուսի խանգարման տեսակները, դրանց կլինիկական նշանակությունը
11. Ներքին պատիճ, վնասման ախտանիշները
12. Հոտառական համակարգ
13. Տեսողական նյարդ և տեսողական համակարգ, ախտահարման նշանները տարբեր մակարդակներում
14. Բբային ռեֆլեքս, տեսակները և անիզոկորիայի պատճառները
15. Ակնաշարժ համակարգ, ախտահարման նշանները
16. Միջային երկայնաձիգ խուրճ, միջկորիզային օֆթալմոպլեգիա, հայացքի պարեզներ
17. Եռոբյակ նյարդ, ախտանշանաբանությունը
18. Դիմային նյարդի ախտահարման տեսակները, ախտանիշները
19. Լսողության և հավասարակշռության համակարգերը
20. Գանգուղեղային նյարդերի կառուցվածք, վնասման ախտանիշները
21. Ենթալեզվային նյարդի ախտահարման նշանները
22. Գլխուղեղի և ողնուղեղի արյան մատակարարումը, առանձին զարկերակների ավազանները
23. Գլխուղեղի և ողնուղեղի թաղանթների անատոմիան և ֆիզիոլոգիան
24. Մակերեսային և խորանիստ ռեֆլեքսներ, հիմնական ախտաբանական ախտանիշները
25. Ուղեղ-ողնուղեղային հեղուկ, նշանակությունը, արտադրությունը, շրջանառությունը և ներծծումը: Գլխուղեղի փորոքային համակարգի անատոմիան
26. Պիրամիդալ ուղու կառուցվածքը, ֆունկցիոնալ անատոմիան
27. Շարժումների կորդիկնացիա, հավասարակշռություն
28. Միզապարկի ֆունկցիայի կամային կարգավորումը
29. Գլխուղեղի պերֆուզիոն ճնշում, արյան շրջանառության ինքնակարգավորում (ատոտոռեգուլյացիա)
30. Հեմատո-էնցեֆալիկ պատնեշ, նշանակությունը
31. Գլխուղեղի այտուցի տարատեսակները
32. Գլխուղեղի կոլլատերալ արյան շրջանառություն

33. Ակնահատակի հետազոտման դերը նյարդավիրաբուժությունում
34. Ուղեղ-ողնուղեղային հեղուկի կազմությունը նորմայում
35. Ուղեղ-ողնուղեղային հեղուկի փոփոխությունը տարբեր պաթոլոգիաների դեպքում
36. Գոսկային պունկցիա, ցուցումները, հակացուցումները, տեխնիկան
37. Ներգանգային ճնշման չափման մեթոդները
38. Լիկվորոդինամիկ փորձեր, կլինիկական նշանակությունը
39. Լաբորատոր հետազոտությունների դերը գլխուղեղի հիվանդությունների ախտորոշման մեջ
40. Տեսադաշտերի հետազոտության դերը գլխուղեղի հիվանդությունների ախտորոշման մեջ
41. Նեյրոտոքսիկոլոգիա
42. Նեյրոպաթոլոգիա, հիմնական սկզբունքները
43. Ռենտգեն հետազոտություն, նշանակությունը նյարդավիրաբուժության մեջ
44. Գլխուղեղի ԿՏ հետազոտություն
45. Գլխուղեղի ՄՌՏ հետազոտություն
46. Ախտորոշիչ ցերեբրալ անգիոգրաֆիա, ցուցումները
47. Էլեկտրոէնցեֆալոգրաֆիա, կլինիկական կիրառությունը նյարդավիրաբուժությունում
48. Էլեկտրոնեյրոմիոգրաֆիա, կլինիկական կիրառությունը նյարդավիրաբուժությունում
49. Գլխուղեղի հարուցված պոտենցիալներ
50. Միելոգրաֆիա, ցուցումները, տեխնիկան
51. Նեյրոսոնոգրաֆիա, ներվիրահատական կիրառությունը
52. Նեյրոնավիզացիայի սկզբունքները
53. Ճակատային, քունքային, գագաթային և ծոծրակային բլթերի ախտահարման համախտանիշները
54. Պիրամիդալ ուղու վնասման ախտանիշները տարբեր մակարդակներում
55. Գլխուղեղի դիսլոկացիոն համախտանիշներ, կլինիկական դրսևորումները
56. Ներգանգային հիպերտենզիոն համախտանիշ, բուժման սկզբունքները
57. Մենինգեալ համախտանիշ, տարբերակիչ ախտորոշումը
58. Նեյրոզեն միզապարկ, տեսակները, կլինիկական դրսևորումները
59. Ողնուղեղի լայնական ախտահարման ախտանիշները տարբեր մակարդակներում
60. Ողնուղեղի նյարդարմատիկային համախտանիշները պարանոցային և կրծքային հատվածներում
61. Ողնուղեղի նյարդարմատիկային համախտանիշները գոտկասրբանային հատվածում
62. Գլխացավերի տարբերակիչ ախտորոշումը
63. Էպիլեպսիայի և էպիլեպտիկ նոպաների դասակարգումը
64. Տրիգեմինալ ներալգիա
65. Գլխուղեղի արյան շրջանառության անցողիկ խանգարումներ
66. Հեմոռագիկ կաթված, դասակարգումը, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները
67. Իշեմիկ կաթված, դասակարգումը, ախտորոշումը, բուժման սկզբունքները
68. Իշեմիկ կաթված, բուժման առանձնահատկությունները վաղ ներկայացման դեպքում
69. Կաթվածների երկրորդային կանխարգելումը
70. Երակային և սինուս-թրոմբոզներ

71. Սուրբարախնտիդալ արյունազեղում, էթիոլոգիան, կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, բուժումը և կանխարգելումը
72. Գլխուղեղի անոթների անևրիզմաներ, ախտորոշումը և բուժման մեթոդի ընտրության սկզբունքները
73. Գլխուղեղի անոթային համակարգի բնածին հիվանդություններ, դասակարգումը, բուժման սկզբունքները
74. Գանգուղեղային վնասվածների դասակարգումը
75. Ներգանգային վնասվածքային հեմատոմաներ
76. Գլխուղեղի սալջարդ, դասակարգումը, վարումը
77. Գանգաթաղի կոտրվածքներ, դասակարգումը, վիրահատական բուժման ցուցումները
78. Գանգի հիմի կոտրվածքներ, հնարավոր բարդությունները
79. Դիֆուզ աքսոնալ վնասում, ախտորոշումը, վարումը
80. Գանգուղեղային վնասվածքների բարդությունները և հետևանքները
81. Ներգանգային ճնշման հսկողությունը և շտկումը
82. Հետվնասվածքային էպիլեպսիա, դասակարգումը, բուժումը
83. Ուղեղ-ողնուղեղային հեղուկի խուղակներ, տեսակները, ախտորոշումը և բուժումը
84. Հիդրոցեֆալիա, դասակարգումը, կլինիկական պատկերը, բուժումը
85. Ուղեղ-ողնուղեղային հեղուկի դրենավորման և շունտավորման մեթոդները, ցուցումները, տեխնիկան, բարդությունները
86. Ողնաշար-ողնուղեղային վնասվածքները պարանոցային հատվածում
87. Ողնաշար-ողնուղեղային վնասվածքները կրծքա-գոտկային հատվածում
88. Ճանաչային, ծղիկային, միջնակ նյարդի նեյրոպաթիաներ
89. Առաջնային և երկրորդային թարախային մենինգիտներ, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկական պատկերը, բուժումը
90. Շճային մենինգիտներ, էթիոլոգիան, պաթոգենեզը, կլինիկական պատկերը, բուժումը
91. Գլխուղեղի և թաղանթների թարախաբորբոքային հիվանդություններ
92. Գլխուղեղի նորագոյացություններ, դասակարգումը, կլինիկական պատկերը, ախտորոշումը, բուժումը
93. Խիազմա-սեյար շրջանի նորագոյացություններ
94. Հետին գանգափոսի նորագոյացություններ
95. Մենինգոթելիալ ծագման նորագոյացություններ
96. Նեյրոէպիթելիալ ծագման նորագոյացություններ
97. Վեստիբուլյար շվանոմա
98. Էքստրա- և ինտրամեդուլյար նորագոյացություններ
99. Նյարդավիրաբուժական վիրահատությունների անզգայացման առանձնահատկությունները, դիրքավորման դերը, դեղորայքային ազդեցությունները
100. Գանգի հիմի նյարդավիրաբուժության հիմունքները, մուտքեր դեպի առաջային, միջին և հետին գանգափոսեր
101. Հակաբիոտիկային բուժումը և կանխարգելումը նյարդավիրաբուժությունում
102. Ստերեոտաքսիկ և ֆունկցիոնալ նյարդավիրաբուժության հիմունքները
103. Նյարդավիրաբուժական հիվանդների նախավիրահատական պատրաստումը և հետվիրահատական վարումը

Գրականության ցանկ

1. Duus' Topical Diagnosis in Neurology, *Mathias Baehr, Michael Frotscher*, 5th edition, 2012, Thieme
2. Functional Neuroanatomy, *Adel Afifi, Ronald A. Bergman*, 2nd Edition, 2005, McGraw-Hill Professional
3. Handbook of Neurosurgery, *Mark S.Greenberg*, 8th edition, 2016, Thieme
4. Youmans and Winn, Neurological Surgery, *Richard H. Winn*, 4-Volume Set, 6th Edition, 2011, Elsevier
5. Клиническая неврология. В 3 томах. Том 3 (часть1, 2). Основы нейрохирургии, *А. С. Никифоров, А.Н. Коновалов, Е.И. Гусев*, 2004, «Медицина»